НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ АГРОЕКОЛОГІЇ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
УНІВЕРСИТЕТ КОБЕ ГАКУІН
ВГО «АСОЦІАЦІЯ АГРОЕКОЛОГІВ УКРАЇНИ»

ПРОБЛЕМИ ЗБАЛАНСОВАНОГО ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ В АГРОСФЕРІ

ISSUES OF A BALANCED NATURE USE IN AGRICULTURAL SPHERE

Матеріали міжнародної науково-практичної конференції

2-4 листопада 2016 року

Київ 2016

УДК 504.062 : 502.33

Проблеми збалансованого природокористування в агросфері: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 2 – 4 листопада 2016 р.). – К.: ДІА, 2016. – 240 с.

Видання містить матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Проблеми збалансованого природокористування в агросфері». Тематика конференції відображає комплексність, міждисциплінарність і багатовекторність проблем природокористування в агросфері та інноваційних підходів до їх вирішення. У доповідях учасників представлено економічні, екологічні та соціальні засади збалансованого природокористування в агросфері.

Матеріали збірника будуть корисними для фахівців у сфері екології, теорії і практики природокористування, охорони навколишнього природного середовища та екологічної безпеки.

Матеріали подаються в авторській редакції

© Інститут агроекології і
природокористування НААН, 2016

ЗМІСТ

Аристархова Е.О.
Оцінка токсичності донних відкладів методом біотестування…..... 15

Бавровська Н.М
До питання оподаткування майна в Україні…….. 18

Бадзян В.В.
Оптимальний облік та інвентаризація земель лісогосподарського призначення…….. 21

Босенко К.В.
Рівень антропогенного навантаження сільськогосподарських підприємств на навколишнє середовище Черкаської області…… 24

Будзяк В.М., Будзяк О.С.
Проблеми запровадження ринку земель сільськогосподарського призначення…….. 28

Бутенко Є.В., Харитоненко Р.А.
Існуючий стан та перспективи розвитку фермерських господарств в Україні……... 31

Бутрим О.В., Дорощук В.В.
Проблеми забезпечення агроекологічної безпеки в процесі роздержавлення земель сільськогосподарського використання…. 35

Височанська М.Я., Ткачів С.М.
Податкове навантаження як оцінка ефективності системи оподаткування у лісовому господарстві……. 39

Гадзало А.Я.
Пріоритетні особливості еколого-економічних складових збалансованого природокористування а в аграрному секторі України…. 43

Грещук Г.І.
Внутрішньогосподарський землеустрій в системі землевпорядного забезпечення сталого використання сільськогосподарських земель…… 48

Данилова І.В.
Сезонна динаміка деяких показників якості питної води…… 51

Дем'янюк О.С., Шерстобоєва О.В., Шумигай І.В.
Вразливість мікробіологічної складової ґрунту до змін клімату… 55

Дребот О.І.
Досвід України в адаптації землекористування у галузі лісівництва до законодавства Європейського Союзу …….. 59

Кукурудзяк К.В., Бригас О.П.
Загальна токсичність ґрунту у санітарно-захисних зонах свинарських господарств різної потужності……. 114

Кулаковський О.В., Бутенко Є.В.
Соціально-економічна сутність оренди земель сільськогосподарського призначення в Україні……..……. 117

Купріянчик І.П.
Визначення принципів формування й функціонування аграрних землеволодінь та землекористувань……... 122

Лавров М.В., Лавров В.В.
Оптимізація використання природно-ресурсного потенціалу України на європейських засадах сталого просторового розвитку……. 126

Лазаренко В.І.
Проблеми впровадження концепції екологічного маркетингу на підприємствах аграрного сектора України…… 132

Ландін В.П., Тараріко М.Ю., Захарчук В.А., Маценко О.В.
Еколого-економічні заходи з відновлення сільськогосподарського виробництва на радіоактивно забруднених землях Полісся….. 135

Мартинюк О.А.
Екологічна роль лісів Українських карпат…… 139

Міяке Атцуші, Муро Казунобу
Деіндустріалізація в монополістичній конкуренції……. 142

Моклячук Л.І., Інга Грінфельде
Фітотехнології для управління ґрунтами України забруднених стійкими пестицидами……. 148

Накамура Тору
Чи є іноземна допомога ефективною в зниженні рівня бідності?... 150

Никитюк Ю.А., Сологуб Ю.О.
Роль виробництва лікарської рослинної сировини в реальному секторі економіки……. 156

Новицький В.П., Маціборук П.В., Шумигай І.В.
Реакції популяцій мисливської фауни на пестицидне навантаження агроландшафтів України……..….. 159

Окабе Йошіхіко
Бізнес перспективи культивації та переробки лікарських рослин в Україні…… 165

7. Моклячук Л.И., Лукин С.М., Козлова Н.П. Загрязнение окружающей среды химически активным азотом из сельскохозяйственных источников: проблема и пути решения. Агроекологічний журнал. 2014. № 1. с. 13–20.

8. Guidance document for preventing and abating ammonia emissions from agricultural sources. ECE/EB.AIR/120. URL:

https://www.unece.org/fileadmin/DAM/env/documents/2012/EB/ECE_EB.AIR_120_ENG.pdf (дата звернення 12.10.2016).

Постоєнко Д.М.
Інститут агроекології і природокористування НААН
Нагорнюк Г.А.
Глушко Ю.М.
Тарасюк С.І.
Інститут рибного господарства НААН
м. Київ

ГЕНЕТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ УКРАЇНСЬКОЇ ЛУСКАТОЇ ПОРОДИ КОРОПА

Антропогенні зміни навколишнього середовища створюють абсолютно нові екологічні умови для природних співтовариств. У зв'язку з цим складним завданням представляється наукова оцінка біологічних і генетичних наслідків результатів антропогенного тиску та прогноз можливих генетичних змін, і збереження на планеті біологічного розмаїття. Такий прогноз можливий тільки на базі фундаментальних знань в галузі загальної генетики, теорії мутагенезу, популяційної та екологічної генетики.

На сучасному етапі розвитку генетики різних видів тварин є доступними методи аналізу генетичних структур популяцій, з метою виявлення як рівня диференціації їх генетичних структур на субпопуляційному рівні, так і з'ясування механізмів процесів мікроеволюції і філогенезу на видовому рівні, за використання різних типів маркерів. Генетико-біохімічні системи є високополіморфними генетичними маркерами, що дають змогу виявити поліморфізм геному та аналізувати мінливість маркерів конкретного структурного гену. Завдяки наявності інформації про біохімічні функції білків вони маркують не тільки гени, а й конкретні ланки загального метаболізму, шо дає змогу визначити взаємозв'язок між мінливістю генів і структурним поліморфізмом кодованими ними білків-ферментів – регуляторів загального метаболізму, та між генетичними і морфо-фізіологічними особливостями.

Нами досліджені біохімічні маркери структурних генів, що беруть участь у метаболізмі екзогенних субстратів та транспорті речовин в організмі. Саме ці генетико-біохімічні системи в найбільшій мірі задіяні під час процесу доместикації тварин, оскільки забезпечують адаптацію внутрішнього біохімічного середовища організму до мінливих умов зовнішнього середовища.

Для аналізу поліморфізму локусів білків досліджували зразки крові окремих популяцій українського лускатого коропа (*Cyprinus carpio L.*) (Хмельницька обл.), за використання методу вертикального електрофорезу в 9% поліакриламідному гелі (ПААГ). Вивчали наступні генетико-біохімічні системи: група транспортних білків – трансферин (*TF*) та альбумін (*ALB*), група ферментів внутрішньоклітинного енергетичного метаболізму: циклу трикарбонових кислот – НАД-залежна малатдегідрогеназу (*MDH*, К.Ф.1.1.1.37), фермент внутрішньоклітинного метаболізму з вузькою субстратною специфічністю - малік-ензим (*ME*, К.Ф.1.1.1.40), фермент метаболізму екзогенних субстратів – естеразу (*EST*, К.Ф.3.1.1.1) та карбоангідразу (*CA*, К.Ф. 4.2.1.1.).

Аналіз генетичної структури показав специфіку розподілу алельних частот і генотиповий склад локусів білкових систем. Виявлено відмінності генетичної структури за розподілом алельних частот за локусами *TF* та *ME* у досліджених груп коропа. Відмічається статистично достовірний надлишок гетерозигот за більшістю локусів, окрім *TF* і *EST* у групі дволіток та локусів *TF*, *EST*, *MDH* у коропів однорічного віку. Найвищий рівень гетерозиготності у досліджуваних групах коропа відмічається за локусами *ALB (78,8–82,8 %)* і *ME (72,7–82,8 %).* Спостерігалась значна перевага фактичного рівня середньої гетерозиготності над очікуваним у дволіток *(H_o =62,8 %, H_e =47,1 %),* так і однорічок *(H_o =61,5 %, H_e =46,9 %),* що вказує на необхідність стабілізації генетичної структури у різних вікових групах коропа

Таким чином, отримано дані, для використання окремих генетико-біохімічних систем для генетичної диференціації популяцій. Із розглянутих генетико-біохімічних маркерів найбільш інформативними для виявлення відмінностей за генетичною структурою виявились локуси трансферину (*TF*) та естерази (*EST*). Виявлені відмінності за рівнем середньої гетерозиготності роблять можливим здійснення контролю за рівнем мінливості у генетичній структурі досліджуваних популяцій. Це в свою чергу значно розширить і збагатить наші уявлення про механізми екологічної адаптації на генетичному рівні.